

Amosz.

A négy betű, amelyet meg kell tanulunk és szívünkbe kell vésnünk, azt jelenti, hogy: Amerikai Magyarok Országos Szövetsége. Ez a négy betű azt hirdeti a világ négy tájéka felé, ahol magyar él, hogy az amerikai magyarok egymásra találta s közös magyar érzésben és célkitűzésben egyesülve országos szövetséget létesítettek. Amerikában vannak még egyesületek és szövetségek, sőt az eddig működő amerikai egyesületeket és szövetségeket is arról az oldalukról ismerjük, hogy minden körülmények között mindig megmaradtak magyarnak s hogy elnevezésükben, szervezetükben és vezéreikben mindig az egyetemes magyar tradíciók zászlóhordozói voltak. Az Amerikai Magyarok Országos Szövetségének minden erejüket magában foglalja, sőt még ezenfelül a magyar kálváriajárás legfájdalmasabb keresztjét, a trianoni békeszerződést is vállain hordozza. S hogy ez a kereszt nem a halál jelvénye, hanem a feltámadás glóriája, ebben tisztos osztályrésze van az amerikai magyarságnak, amely minden csábítás és minden fondorkodás ellenére a magyar ügy örökemlékü templomává avatta az egyik amerikai magyar várost, Buffalót s ott egy közös oltár köré csoportosulva áldozott a magyar egység oltárán.

A magyar erőt és öntudatot neveli az, ha tudjuk, hogy egyik vagyunk a célkitűzésben s egyik vagyunk igazunk kivívásáért használatba vett fegyverek kiválogatásában.

Európában nagy események vannak készülöben. Európa új térképe betegnek, végzetesnek és tartóhatatlannak bizonyult. Nemcsak azért mert Trianont megcsinálták s ezzel életképtelenné tették egy ezer

év óta életrevalónak bizonyult nemzetet. hanem felforgatták az európai gazdasági rendet s ha száz és száz, ezer és ezer konferenciát tartanak is, addig, amíg meg nem látják a gazdasági bajok kuforrását, s azt nem orvosolják, addig Európa békéje és fejlődése nincs biztosítva s a gazdasági rend helyre nem áll. Ezért fontos az, hogy az amerikai magyarság megértette a kor kivó szavát s ezért fontos és értékes az Amosz., amely a megértés nyílt színvallását jelenti. Mindig fontos és értékes lett volna, de most hatványozottan fontos és értékes.

Az események nem tűnhetnek el nyomtalanul s azoknak egymásra való kölcsönhatása megállapítható. Magyarországnak idáig a legnehezebb szerepe Franciaországgal volt, mert a francia politika és pénzügyi világ ellenséges szájából hallgatta a rágalmak hadjáratát Magyarországgal szemben, de végre elérkezett az idő, amikor Franciaország megelégtelte a rágalmakat s a réseken belépőzkodó napsugárral együtt magához engedte az igazság szavát is. Franciaország nincs ellene, hogy a magyar nemzet elnyerje a népek és nemzetek rokonszenvét. Ehhez a rokonszenvhez úgy juthatunk hozzá, ha önmagunkba, önmagunkért egységeknél s így erősöknél bizonyulunk. Minden rágalmahadjárattal szemben Magyarország a legnagyobb megpróbáltatások idején is állhatatosnak és egységesnek bizonyult.

A magyar nép Amerikába szakadt gyermekei ezért is igen nagy szolgálatot tettek az általános emberiségnek, mert bebizonyították, hogy a világ békéjét és az egész világ gazdasági rendjének visszaállítását akarják. Amerikára nézve nem közömbös az, hogy minő állapotok uralkodnak Európában, viszont Európa feltevése, reorganizálása is, csak úgy érhető el, ha Eu-

rópa számára a nagy amerikai pénz és árurezervoárok megnyílnak. Az Amosz. a béke nagy instrumentumában egy hangszer, amelynek hangjára két világrész figyel fel s két világrész ölelkezik, hogy a harmoniából

az általános emberiség békéje, megértése és fejlődése terebélyesedjen ki, amely összhangért, a művelt nepek nagy egyetemessége hálával tartozik a magyar népeknek.

„Anyák Napja” Kazáron.

A kir. Tanfelügyelőség az „Anyák Napja” rendezésére Kazáron Dianovszky Szaniszló közs. iskolai igazgató-tanítót kérte fel.

Nevezett igazgató-tanító — a tanterület bevonásával — oly fényes ünnepélyt rendezett, mely a jelen voltak elragadó elismerését váltotta ki.

Az ünnepély f. évi május 30-án délután 2 órakor vette kezdetét, amidőn is a gyermekek az igazgató vezetés alatt — szülőikkel együtt — résztvettek a szokásos délutáni litánián, hol utasítás szerint minden gyermek imáját a legfelsőbb Ur zsámolyához édes Anyjéért küldte.

A templomból kijöve a gyermekeket és a szülőket az igazgató által előre feldíszített iskola előtti téren a rendező helyezte el.

Az ünnepélyen impozáns felvonulással részt vett a tanterületi „Kazárvölgyi Levente Egyesület és a kazári tűzoltóság is. Hálás köszönet és elismerés érte.

Nagyban emelte az ünnepély fényét a helybeli és szomszédos bányatelepek családostól megjelent uri közönsége.

Miután a rendező igazgatótanító elhelyezte az uri vendégeket, az anyákat, a leventéket, a tűzoltóságot, az iskolai énekkart, az iskolás gyermekeket és a többi érdeklődőt — a „Magyar Hírszek” elnevezésével, melyet mindnyájan szívből énekeltek — vette kezdetét az ünnepély.

Az előadók dobogójára — (háttér cimerez nemzeti lobogó zöld gallyak között kiemelkedve) — elsőnek Szerény Gyula helybeli piébanos lépett, ki magas s szívekbe annyira ható nagy megnyitó beszédjével, mely sokak szemébe a csillogó könnyűt varázsolta, nyitotta meg az ünnepélyt. Ezután „Távolból” című Petőfi költeményt szavalt Tözsér Rozál IV. e. o. tanuló. majd Petőfi S. „Füstbe ment terv” című költeményét szavalt Gecse József III. e. o. tanuló.

Következett: Mifüstölög... és „Jaj de busan harangoznak Tarjánban” című ének, előadva a községi iskola 3. szolamu énekkara által.

Dr. Mudry Lajos körorvos az egészségügyi és hygienikus életmódot felőrlő nagyszabású beszédje következett.

Ezután „Éji látogatás” Gyulai Páltól — szavalt Vlacsik Etel VI. o. t. és „Az Arva leány” Petőfi S.-tól — szavalt Kómár Mária I. o. t. című költemények következtek. Majd újból felhangzott a gyönyörű iskolai énekkar, mely „Édes Anyám ablakára” című énekével elbájosította a hallgatóságot.

Ezután következett az ünnepi beszéd, melyet Dzsida József kazári bányagondnok mondott el. Tartalmas, magasbászárnyaló s a mai modern világ minden rossz kinövésére s különösen az egyke rendszer ellen felhangzó szavait mindenki örömmel hallgatta.

Vörösmarthy M. „Szegény asszony könyve” — szavalt Kómár Erzi VI. o. t. és Szabolcska M. „Édes jó Anyámnak” című költeménye, szavalt: Molnár Margit IV. o. t. Újból felhangzott a szép három szolamu énekkar, mely a „Millió csillag elnéklése után a „Zöldre van a...” című énekével a meghatótt lelkeket vigabb szerelembe hozta.

Szabolcska M. „Édes Anyák” szavalt: Tözsér Béla III. o. t. Pohárnok J. „Áldd meg Isten” szavalt: Palla Ilonka II. o. t. című költemények következtek.

Ezek elhangzása után Dianovszky Szaniszló igazgatótanító lépett a pódiumra, ki is az Anyákat mint első és természetes nevelőket és tanítókat üdvözölte. A gyermekáldás örömeit, a szülői és gyermeki szeretet bensőséges szívhurjain átmenve, az ebből fakadó szomorúság és bánatérzelmekre tért át, amely esetekben a segítő utat — Magyarország Patronájának — a palástja alá való menekvést ajánlotta.

Ezután következett a legmeghatóbb jelenet. Az igazgatótanító — a gyermekek által betanult kis köszöntőt mondatva

„A MUNKA TÁRCÁJA”

A fekete vajda.

Írta: Szilárd Róbert.

A vajszlói bég ebéd után jóllakott gyomorral szundított a kereveten. De inkább aludt, mint szundított, mert közbe-közbe nagyokat hortyogott. Nem csoda! Este későn feküdt le, reggel pedig korán keltették fel, az elmulasztottakat sietett kipótolni.

Reggel már a kora hajnali időben felzavarta a pecsevi pasa csauza, levelet hozván a nagyúrtól. Abdullah bég nem nagyon irástudó ember lévén, csak nehezen tudta a cifra írással írott levelet kibetűzni.

„Reisz pasa, a dicsőségesen uralkodó Szelim szultánnak, a hívők, és hitetlenek urának méltatlan szolgálója és a világ urának hódoló Pecsevi várának szandzságbégje moharren hónapjának 17-ik napján, az esti ezán után a hitetlenek által Vajszlónak nevezett erősségbe érkezik, hogy Öszik várába való vonulása útján napi fáradságát kipihenje.”

A levél elolvasásához a derék Abdullahnak az egész délellőtt kellett. Amikor végre a végére ért és megértette, miről van szó, megvakarta fejét és csendesen átkozódott, mert tudta, mit jelent az ilyen átvonulás. Ki is adta mindjárt a rendeletet, hány csikót és juhok kell ha-

lálni itélni, kinek hol kell tálni és kinek mit kell enni, meg inni adni. Nem volt biztos benne, hogy a dicső Reisz pasa hűen követi-e a proféta tanait és megtartja-e pontosan az alkoholtiltalmat.

B-hívatta hűséges segédtszóját, Omár agát.

— Olvasd el ezt a levelet! — szólitotta fel nem éppen barátságos hangon. Omár aga kezébe vette a levelet és zavartan forgatta előre, hátra. Szívesen elolvasta volna, ha tudott volna, olvasni.

— Bocsás meg vitéz bég. — hebegte — már elfelejtettem a betűvetést, amióta megtanultam a kardot forgatni... Nem mondanád el inkább, mit tartalmaz ez a termán?

— Vendéget kapunk ma este.

— Kit?

— Reisz pasa jön este ide.

— Allah tegye akárhová! — sóhajtott az aga. — Ott maradhatott volna, ahol van!

— Az enni és innivalóra már adtam parancsot, a te dologod lesz a pasát óvatosan borral kínálni. Ha megharagszik érte rád haragudjék meg...

— — —
Az esti ezán már régen elhangzott, a lóástól, futástól elernyed emberek pihenőre tértek, csak a katonák bóbinkoltak őrhelyükön. A sötétség növekedtével fogyott a bég türelme. Már vágni való sötétség lett, amikor végre lódobogás

hallatszott a gondosan lezárt északi kapu előtt.

Omár aga és a bég nagyot nézett, hogy a pasa csak két kísérel érkezett. Legalább egy szakasz spahit várt. Nem merte ennek okát kérdezni, mert félt a barátságtalanul ígérkező választól. Nem lehet csodálni, hogy félt, mert a pasa, akit a bég eddig színről-színre még nem látott, olyan marcona és harcias arccal lépett a szelamlükbe, hogy a bég belsejében megremegett a lélek.

Omár aga a vacsora alatt hatalmas korszóval a kezében állt a pasa mögött és hosszasan tanakodott magában, hogy hogyan kínálja borral a szótlanul ülő vendégeket. A hangulat percről-percre nyomottabb lett és a körüljáró boros korszó hatása alatt sem lett vigabb.

Abdullah bég kezdte magát rosszul érezni. A három szótlan ember, a pasa zordon arca, az elfogyasztott alkohol ijesztővé tette a légkört... Rémes balsejtelmek leptek meg és titokban kaftánja alatt mereszgette mind a tíz ujját, hogy elhessegetse a gonosz dzsinneket, akik kárhóztos játékokat űznek a jámbor hívővel... Legjobban szeretne volna, ha a pasa már utban lenne Öszik vára felé.

Vacsora után nem sokáig maradtak ülvé a vendégek. A pasa lassu mozdulattal felállt, intett az egyik kísérlőnek, aki egyetlen szóval tolmácsolta a hatalmas ur kívánságát:

— Nyergeltess!

A bég ostobán bámult a beszélőre és aztán a pasára.

— Most? ... kérdezte. — Csak nem akartok ebben a pokoli sötétségben tovább menni?

Reisz pasa szúrós tekintetével ránézett, mintha pillantásával lelke mélyére akarna hatolni. A bég ijedten rezzent össze. A pasa félre nem érthető mozdulattal rendelkezett:

— Most... és te is velünk jössz!

Abdullah bég szótlanul meghajolt és elhagyta a szelamlüköt.

A pasa, két kísérlője és a bég lassu kocogással indult el a városból. Alig lehett látni valamit az utból, melyre csak a csillagok csillogó fénye vetett kőes világot. A bég tisztos távolban akarta követni a pasát, de maga sem vette észre, hogy a három lovas szorosan körülfogta. Szótlanul lovagoltak egy darabig dél felé, azután letértek nyugati irányban egy mellék utra.

— Engedd meg, dicsőséges pasa, hogy figyelmeztesselek! — szólt bátorlalanul a bég. — Ez az út, amelyre letértünk, nem vezet Öszik vára felé!

Ugy látszott, a pasa csak ezt a kérdést várta, hogy az eddigi némaságot megtörje. Élesen felnevetett és vasmarkával hatalmasat csapott a bég vállára.

— Tudod, fiam, de én nem is akarok Öszik várába menni. Az én utam célja más!

el s a gyermekeket anyjuknak átadta. Szem nem maradt szárazon, midőn a kis csöppések — mindegyiknek kezében kis virágcsokor — Anyjukat keresték fel a neki a gyermeki hódoló tisztelet és szeretet szinbólmát — a kis virágcsokrot átadva — kezét csókolgatták. Ezt leírni nem, csak érezni lehet.

Az anyák a meghatottság az édes búske anyai öröm könnyeivel szemükben vették át az ajándékot s ölelték magukhoz szeretett gyermekeiket.

Felhangzott mindnyájunk ajkán a „Himnusz” s ezzel — az Anyák és a Haza éltetésével véget ért az ünnepély.

Dr. Dornyay Béla: Salgótarján és a Karancs-Medves-vidék részletes kalauza.

Futkároznak napi munkájuk után nap-nap mellett az emberek ebbe a nehéz levegőjű városban. Kiki a kenyér gondjaival, gyermekei egészségével, üzletével törődik vagy politikát forgat a fejében. És közben ki gondol arra, hogy a város egy kincse, egy nem eléggé méltányolt tudós embere, egy szűkös körülményű tanára a gimnáziumnak a kenyér gondjai mellett itt buvárkodik közöttünk, itt keresi ennek a hálátlan városnak napfényre nem hozott értékeit. Ki gondol arra e materiális város haszon-iramban, hogy valaki önzetlenül veszi kezébe a kalapácsot öskövet, törni, praehistorikus kővételeket napfényre hozni, aki sárga pergamentek, omló vakolatbetűk értelmét boncolja, váromlások hajdani bonyodalmaikat szövegeti, hogy e városnak megértetlenül is örök emléket állítson?

Könyv, könyv nem több sokak szemében e 132 oldalas kötet, amelytől eleve irtózik aki nem litterárus ember, pedig ez a sok nyomtatott oldal egy határhő Salgótarján történetében. Nem volt még csak próbálgatási stádiumban sem munka amely e város történeti multját, jelenét, leírását, nevezetességeit oly alaposan örököltette volna meg mint Dornyay Béla kalauza. Mint a könyv előszavában dr. Förster Kálmán polgármester írja még a helybeliek közül is igen sokan nem tudják az értékeinket, nem ismerik városunknak nemcsak multját, de jelenét sem.

Ime csak e könyvet kell kézbe venni, hogy a hiányzó és szükséges ismereteket pótolhassuk Dornyay utmutatása nyomán.

Mint egy hatalmas konstrukció bontakozik ki az alapos műben a város és környéke előbb földtani alakulás titka, hogy az utcák épületek, hivatalok, gyárak, bányák leírásával, történetével nem is sejtett ismeretekbe vezessen be s aztán áttegyedjen Salgótarján övező hegyek, völgyek, váromok történelemelőtti lelőhelyek leírására.

A könyv is tulajdonképpen két részre oszlik. Első része Salgótarján városának van szentelve. Kezdve a Budapestről kiinduló vasúti fővonal leírásán, folytatva a salgótarjáni szénmedence földtani vázlatának taglalását a város legrészletesebb ismertetésén végződik. Ezen első inkább város és iparfejlődéstörténeti résszel ellentétben a második rész a tulajdonképpen turistai rész, amely turista kiránduló utakra osztva, mutatja be Salgótarján környékét a Baglyaskővártól egészen a somoskői határig, a Mátráig, Sirok, Parád vidékéig és az ipolytarnóci kővülettől helyig.

A bég az útától és a váratlan választól meglepve kinosan felszisszent.

— Más?... kérdezte.
— Más! ismételte a pasa. — Tudod, hogy ez az út hová vezet?

— Sziget mellett visz el!
— Ugy van! Sziget mellett, át a magyar végházakhoz, ahova te is elkísérsz!
— Masallah! — ijedt fel Abdullah. — Hiszen vesztedbe rohansz!

— Ne félt engem! Jobban otthon vagyok ott, mint ideát.

A bégnek csak most tűnt fel a pasa idegenszerű kiejtése. Rémes sejtelem fogta el. Megrémlten dadogta:

— Te... te... nem vagy a pécsi pasi...

— Csodálom, hogy végre rájöttél! gonyolódott az álpassa.

— De hát... ki vagy te? — kérdezte remegve.

— Nem hiszem, hogy ismernéd a nevem, ha látásra nem ismertél meg!... Az én nevem Fazekas András.

A név hallatára végigfutott a bég hátán a hideg. Ugy érezte, hogy menten lobukik a lóról.

Az anyag kitűnő beosztásával új és új turista utak keretében vezet messzebb-messzebb. Előbb a Pipis, majd a Karancs isteni panorámájához vezet föl, hogy aztán a somoskői és salgói gyönyörű váromok omladékaikhoz vezessen gyönyörködni. A Zagyvaróna, Szilváskő, bárnai Nagykö, Pécskő és Somlyó remek, jelzett utain végigsétálva a Karancs-hegy, Salgó és Somoskő várak történetét, legendáit mondja el. Majd a vízválasztói tó és a szolnoki híres villamos távezeték intermezzószerű ismertetése után a mátraverebélyi Szentkútra vezeti az olvasót. Innen mind lejjebb érve Hollókő és Pásztó képezi egy-egy kirándulás végcélját, hogy lassan-lassan felvonuljunk a Mátra kedvelt kirándulohelyére a Galyatetőre, sőt ezen át Parád fürdő környékére. Nem lehet csodálni, ha itt járva már elvezet Sirok

A Salgótarjáni Ipartestület f. hó 23-iki rendkívüli közgyűlése.

Június 23-án délután tartotta meg a Salgótarjáni Ipartestület rendkívüli közgyűlést nagy érdeklődés mellett. A közgyűlésre, amelyre Dr. Figus Béla iparbiztos és Dr. Varga Kálmán ipartestületi ügyész is megjelent, az ipartestület szék-báznak nagyterme zsúfolásig megtelt. A rendkívüli közgyűlés tárgya az ipartestületi elnökség és előjáróság megválasztása volt. Takács Ferenc ipt. elnök nyitotta meg a közgyűlést, üdvözlőlvén a megjelent ipartestületi tagokat. A tárgyszorozat megkezdése előtt a közgyűlés állva mondta el a Magyar Hírszöveget. Takács Ferenc ipt. elnök elnöki bejelentésében változtatásokat az okokat, amelyek miatt úgy az elnökség, mint az előjáróság lemondott, kérve a rendkívüli közgyűlést, hogy maga döntsön az iparosság vezetésé felett s olyan elnökséget és előjáróságot válasszon, amely hivatva lesz a mai nehéz gazdasági helyzetben az iparosságot oly módon vezetni, amely a kisiparosság jövőbeli boldogulásának útját mutatja s jelöli meg. A közgyűlés elfogadván úgy az elnök, mint az előjáróság lemondását, a közgyűlés vezetését Dr. Figus Béla iparbiztos vette át. A közgyűlés után kijelölt a kandidáló bizottságot, amely az ipartestületi elnöki állásra Takács Ferenc volt elnökét és ifj. Timaróczy Sándor volt alelnököt kandidálta. A közgyűlés nagy szótöbbséggel ifj. Timaróczy Sándort választotta meg a Salgótarjáni Ipartestület elnökévé.

— Fazekas András!... A fekete vajda!... A törökök rémel... kiállt fel, — Végem van!...

Fazekas András kurtán felnevetett. Megijedtél?... Pedig nem kell félned, nem eszünk meg!

— Mit akartok tőlem?

— Mit akarhat tőled a fekete vajda? Téged!... Tusznak... Nem elégedtetek meg sem ti, sem az előbbi pécsi pasa, hogy elpusztították földemet, kastélyomat!... Ezért már bőségesen megfizettem nektek. Most már a fiam is kellett!... Alattomosan elhurcolták a nyéki végházból, bosszúból összefogdosom a ti végházaitok bégjeit!... Te vagy a harmadik! Addig nem kerülök haza, míg császárokot vissza nem adja fiamat! Életetekkel felelték érte! Abdullah bég meggörnyedten ült lóva hátán és egy szót sem szólt többé, csak magában suttogta a kísértés szuráját.

Két hét múlva kiszabadult Abdullah bég a váratlan fogságból, de akkor már újra otthon volt a fekete vajda fia is. A bégét büntetésből Egyiptomba helyezték át s még jó hogy selyemzsinórt is nem kapott.

várához, Tarnaszentmária és Feldebrő műbecsű templomaihoz. Külön elismerés és dicséret a könyv végére tett ipolytarnóci tanulságos kirándulásért.

Látjuk, hogy a könyv írója nem pusztán a természetben üdülést kereső turista, de a fauná és flóra alapos ismerete mellett minduntalan kiütközik belőle a geológus és műtörténész.

A kirándulásokra való beosztás mellett a nehéz földtani és történelmi tudnivalókat is észrevétlenül lopja a turázó értelmében.

Nyelvezete, mit több előadásából is ismerünk egyszerű, könnyen érthető. A tárgyak és események megemlékezésénél találó rövid kritikai megjegyzései erősen kidomborítják a sokat látott turistát, a sokat buvárkodott tudóst és a sokat érző hívő embert.

Salgótarján örökre hálás lehet ezért a munkáért, amelynek tulajdonképpen minden oldalát külön külön kellene méltatni, mert minden oldalán a természettudományi ismeretek és történelmi buvárlat eredményes mondatai sorakoznak. Sajnos erre nincs helyünk, csak azt tudjuk ajánlani, hogy minden salgótarjáni vegye meg ezt a könyvet, amely emléket emel városunknak történelmi multból ipari nagyságból és természeti szépségből. Ne csak a látnivalókat kereső idegen, de a környezetét is ismerni akaró tarjáni vegye ezt első sorba kézbe, mert Dornyai megtanítja rá, hogy Salgótarján környékének minden kőve évezredek és századok emlékeit őrzi.

Sz. I.

Betegen — tavasszal.

Írta: Dr. Tóth Máttyás.

Szellő! Ujra itt kóborol az ébredő erdőn, mezőn s te vén Kujon legelőszőr csókolod nektáros ajkát az ezernyi kis virágnak, aztán dalosan elröppensz más vidékre, hol új virág, szerelem frissen vár rád. Ki birna versenyre kelni véled te bohó hódító s örökszép ifjúsággal? De egykor én is nyomodban futottam minden tavaszkor és bosszus orrocskád elől sok rózsát leszakítottam. Ó, hogy örült neki a lány s milyen haragos voltál te irigy szellő, mikor csókoltd. Összekócoltad fűtjeit, de bosszuidért én nevettelek, mert kedvesem szőke haját helyére én simítottam. Vége gyönyörű koromnak erőltlen szomorúan nézem, hogy előled mások lopják a tavasz piros virágját. Kedvetlen, szomorúan nézem, de nem irigylem Szellő, ha kedvesem biborajka mint akkor, úgy csókolna még!

Hírek és különfélek

Személyi hír. Koós Mihály főjegyző — h. polgármester 6 heti szabadságát megkezdte.

Orvosi hír. Dr. Koós Gyula klinikai orvos nyári szabadságra városunkba érkezett. Mint értesülünk július hóban szüleinek lakásán rendelni is fog. Nőspeciálista, aki különösen szülészeti dolgokban folytatott klinikai gyakorlatot.

Halálozás. Krudy Gyula június hó 26-án délután 6 órakor 58 éves korában hosszas szenvedés után meghalt. Temetése 28-án, délután 2 órakor lesz a vasút utcai gyászházból.

Ébredő júniális. A helybeli ÉME f. hó 30-án a Dugdel puszta melletti lőtérén kirándulást rendez. Indulás reggel 9 órakor az ÉME helyiségéből zenekísérettel. Délben bográcsos. Tefás jelenetek egész nap. Izletes hideg ételekről és italokról is gondoskodva van. — A táborozással egybekötött kirándulásra, amely iránt már most is nagy az érdeklődés minden keresztény magyart szívesen lát és vár a helybeli ÉME vezetősége.

Keresztiszentelés. Fényes ünnepség keretében szentelte fel Horváth László karancseszli plébános a Lapujtő községhez tartozó Kányáspusztán a kommunisták által ledöntött kereszt helyébe állított új keresztet. A kereszt felállítását Balkó István ny. máv. állomáselőjáró kezdeményezésével a tarjáni közönségének társulatnak, de különösen Bérczy Sándor tanácsosnak megértő és odaadó teljes támogatásáért Kányásdűlő szőlő tulajdonosai nevében hálás köszönetet mond: Balkó István.

Meghívó. A Salgótarjáni Köszönbánya R. l. Altiszi Köre, saját könyvtára gyarapítására 1928. július hó 7-én, vasárnap d. u. 2 órától a bányatelepi kaszinó kerthelyiségében hangverseny és táncal egybekötött zártkörű kuglizó-megnyitást és díjkezdést rendez. A díjkezdés sorrendje: 1929 évi június hó 29, 30 és július 7-én délelőtti 9 órától és délután 2 órától. A bányatársulati zenekar Gabriel Antal karnagy és bányatelepi iparos Dalárda Vilcsai Richard karnagy vezetésével hangversenyez. Belépődíj személyenként 50 fillér.

Egy percre megállt az Élet a SSE pályán.

Vasárnap délután kicsalt a Nyár a zöldbe. A Borbély-liget illatos fenyvesei között kóboroltam, amikor a bíró füttye a SSE-SBTC mérkőzés kezdetét jelezte. A két helyi rivális küzdelme izgalmas sporttal kecségtetett, megálltam hát egy tisztán a hegyoldalban.

Csodálatos panorámát körűl erdőszorította a világos hegyek. Madárdal. Friss üdőség. Lent a völgyi pályán fiatal lendülettel iramló játékok. A nézők izgató morajlása. E szeszélyesen hűvös vasárnap délutánon élt itt az Élet, a Halálra nem gondolt senki. Duvadu lombkoronák fejejték el az Ősről. Az emberekben pezsgett a vér — tempó, tempó...

És egyszerre éles, hosszú fütty hatolt át a levegőt, a menybottol a szívünket, az agyunkat, csonka hazánkat, visszadörögtek a hegyek, visszadörögtek a pályák, a játékosok, a közönség, az ország szíve... néhány percre megállt a játék, megdermedt az Élet a SSE pályán, az ország összes sporttelepén, szomorú magyar honban: vitéz Terstyánszky Ödön meghalt, vitéz Terstyánszky Ödön meghalt...

Fesztes vigyázz állásban a játékosok lehorgasztott füllel a közönség. Az előbb még biztak az erők, most megáll a játék, elhallgatott a moraj, megállt Magyarország szívverése: A Halál leheltette átsuhant az élők teje felett — vitéz Terstyánszky Ödön, a kardvívás olimpiai baj-

nokának sirja előtt mély fájdalommal, megrendülve gyászolt egy országot.

Emlékszem, amikor az amszterdami olimpiászon egymásután buktak el a magyar remények — a kard volt az, amelyben bíztunk. Nem tudtuk, ki lesz a dicső, aki a megtépzott magyar színeket az árbóca felkényszeríti, de előre egy ország halálát, szeretetét sóhajtottuk felé. És amint egy délután az alföldi kis faluban az esperesi zöld kurián üldögtünk többen tollforgató magyarok, közénk csapott a hír, a magyar erő, a magyar kard diadal: vitéz Terstyánszky Ödön neve. A nyájas, fehérhajú pap eltűnt egy pillanatra, hogy visszatérjen egy kristályos csillogású üvegcskével. S ittunk egy-egy pohárral a vitéz Terstyánszky Ödön egészségére, a magyar kard diadalára. Még jól emlékszem, hogy mint borhoz nem szokott ember, ettől az egy pohártól úgy megmámorosodtam, mint a legszerényebb bajnok az olimpiai dicsőségtől.

Azon a vasárnap délutánon megállt egy percre a játék, megállt egy percre az Élet, megállt egy percre Magyarország szívverése: vitéz Terstyánszky Ödön fenn a menyben fesztes vigyáz állásban fogadták a hősök, örültek a bajtársnak, csak mi sirtunk árva magyarok, ki tudja, nem a verhetetlen magyar kard halálát sirattuk-e előre.

Dr. Tóth Mátyás.

Zászlószentelés.

F. hó 23-án d. e. a Magyarországi Bányász és Kohómunkások Gazd. Szövetségének dalárdája ünnepélyes keretek között megtartotta zászlószentelését.

Reggel az új kék selyem lobogót a bányazenekar, koszorúslányok és a helyi dalárdák kíséretében a katolikus, majd evangélikus templomba vitték, ahol a lelkészek megáldották azt.

11 órakor a vigadó előtti szépen felszított térségen gyűltek az ünnepségen megjelent előkelőségek, hatóságok, dalárdák és a zászlóanyai tisztet betöltő Dr. Sztranyavszky Sándorné meleg fogadtatásban részesítették, aki Dr. Förster Kálmán és Veres Zoltán kíséretében érkezett meg. Több csokor átnyújtása után Csóka Vendel a Szövetség közp. titkára üdvözölte a zászlóanyát és felkérte a zászlószeg beverésére, illetve a zászló szalagjának elhelyezésére, amit a zászlóanya néhány lelkesítő szó kíséretében meg is tett. Majd a főispán és polgármester nevében Dr. Förster Kálmán, a járás nevében Veres főszolgabíró, az államrendőrség nevében Dr. Pitta Lipót, a nagyvállalatok nevében Róth Flóris ültök be zászlószeg, jelentőségteljes szavak kíséretében. Róth Flóris hosszabban emlékezett meg a munkásság törekvéseiről és figyelmeztette őket a nemzeti alap fontosságára, mely nélkül kölcsönös megértésről szó sem lehet. Ezután az összes tisztviselők nevében Szenthe László kormánytanácsos és Kraft Aladár bányatitkár vették be jelképileg a szöveget. Közben a bányazenekar játszott és Szöv. dalárdája Vilezál Antal karnagy vezetésével énekelt nagy tapsokat aratva.

Ünnepség után a palackgyári kasszinó kertjében diszebed volt, melyen az első felköszöntőt a kormányzó Róth

Flóris b. ügyi főtanácsos mondta, rövid visszapillantást vetve a magyar történelem hivatott vezéreire, akik közé kormányzónk is tartozik, majd Kraft Jenő a Szöv. pécsi titkárja Dr. Sztranyavszky Sándornét köszöntötte, aki a munkások iránt érzett szeretetét ezen megjelenésével ismét bebizonyította. Kérte az ő és férje urának az államtitkár képviselőnek további szeretetét, jóindulatát, amit a munkásság hűségese ragaszkodásával fog meghálálni.

A beszéd után Dr. Sztranyavszky Sándorné lelkesen ünnepelték a jelenlevőket. Majd Kraft Aladár köszöntötte fel a hölgyeket, élükön a zászlóanyával, aki a város iránt való rokonszenvét, vonzódását többszöri idejövételével, szereplésével ismét megmutatta. A szellemes beszéd zajos tapsot váltott ki, mely után Csóka Vendel mondott ügyes beszédet, megindokolva, hogy a multban miért volt széthúzás a polgári társadalom és munkásság között. A mai kis magyarország megszűntette e szomorú állapotot és utolsó órában rácszelt a magyar társadalom e katasztrófára, mely a trianoni kis ország pusztulását jelenthette volna. Az egységes magyar társadalomra, a megjelent intelligenciára és munkásságra ültette poharát.

Az ebédnél nagy éljenések között távozó zászlóanyát autójáig kísérték a jelenlevők. A kert kapujában több szegény asszony és gyermek panaszt hallgatta meg a méltóságos asszony, bőségesen megjutalmazva őket és bajuk orvoslását helyezve kilátásba.

Nagy éljenések közepette a polgármesterrel és nevelő autóbába elrobogott, felejthetetlen kedvességével mély nyomokat hagyva a munkásság szívében.

A Salgótarjáni Ipartestület előjáróságának alakuló gyűlése.

F. hó 24-én tartotta az ujonnan megválasztott ipartestületi előjáróság alakuló gyűlést, amelynek tárgya az elnökség megválasztása volt. A gyűlésen dr. Figus Béla iparbiztos is megjelent. A gyűlést ifj. Timaróczky Sándor ipartestületi elnök nyitotta meg, üdvözölve az előjáróságot, s az iparbiztos, mint olyant, akinek eddigi értékes működése mindenkori a kisiparosság érdekeit mozdította elő. Az előjáróság titkos szavazás útján a következőket töltötte be az elnökségi tisztségeket: alelnökké megválasztotta Zsiday István, háznaggyá: Várady Andrást, pénztárnoknak: Zsebe Antalt, könyvtárnok: Sötér Ignácot, zászlótartóvá: Tóth Józsefet, A vigalmi bizottság elnökévé Patay Lajost, alelnökévé pedig Kriffel Józsefet választotta meg az előjáróság. ifj. Timaróczky Sándor ipartestületi elnök külön-külön kérte a megválasztott elnökségi tagokat, hogy szívvel, lélekkel az iparosság érdekeiért dolgozzanak. Szeretettel üdvözölte őket, remélve, hogy beváltják azokat a reményeket, amelyeket úgy az előjáróság, mint az össziparosság hozzájuk fűz megválasztásuk alkalmával. Dr. Figus Béla iparbiztos egyúttal kérte az ipartestületi elnökséget, hogy a hozzájuk fűzött reményeket váltsák be azzal, hogy kötelességérzettel és ügybuzgalommal szolgálják a kisiparosság érdekeit.

Beírás a salgótarjáni áll. polg. fiú és leányiskolába. A jövő tanévi beírás az I. és II. osztály részére július 2-án, a III. és IV. osztály részére július 3-án lesz. Délelőtt csak fiúk és délután csak leányok iratnak be. A beíratáskor a felvételi és egyéb díjak az egész évre egyszerre fizetendők. Ezeknek összege az I. és II. oszt. fiúk részére 21 P. 90 fill., a III. és IV. oszt. fiúk részére 22 P. 40 fill., az I. és II. oszt. leányok részére 20 P. 90 fill., a III. és IV. oszt. leányok részére 21 P. 40 fill. A tandíj külön az egész évre 28 Pengő. Közalkalmazottak, hadirokkantak, hadiövégek, gyermekek és hadiárva, szegénységük igazolása esetén, a tandíj felét fizetik. A tandíj négy egyenlő részletben október, december, február és április elején fizethető. Figyelemztetjük a t. szülőket, hogyha gyermekeiket nem iratják be a fentjelzett időben, azok később helyszűke miatt nem volna felvehetők.

Szmracsányi érsnek vezetői a magyarok nagy könyörgő zarándoklását Lourdesba. A zarándoklást az Országos Katolikus Szövetség rendezi. — Indulás július 8-án. — A zarándoklás érinti Velencét, Páduát, Milanót, Genovét, Nizzát, Monacót és Barcelonát. Az ország katolikus lakossága nagyban készülődik július 8-ára, amikor a magyarok nagy könyörgő nemzeti zarándoklása elindul Szűz Mária csodálatos kegyhelyére, a Pyreneusok vadregényes tövébe fekvő Lourdesba. Az idej zarándoklásra külön

fényt és jelentőséget ad az, hogy Magyarország egyik egyházmegyéjének főpásztora, Szmracsányi Lajos, Eger nagy érseke vezeti a könyörgő menetet a kegyhelyre. Az összes egyházmegyek lakossága képviselve lesz ezen a zarándoklásán, de a legtöbb zarándok mégis az egri egyházmegyből regrutálódik, ahol minden egyes plébánia legalább egy háromtagú küldöttséget küld el, Lourdesba. A zarándoklások hivatalos rendezője, az Országos Katolikus Szövetség részletesen összeállította a programot, amely szerint a zarándokok július 8-án indulnak el Budapestről és Nagykanizsra—Kotoriba—Postumia—Mestre érintésével július 9-én érkeznek Milanóba, hol egy nap tartózkodás után Genua—Ventimiglia—Marseille vagyis az olasz és francia Rivierán keresztül érintve Tarascot, Toulouset, július 11-én érkeznek Lourdesba, ahol hat napot tartózkodnak a magyar zarándokok, részt vesznek az összes egyházi ünnepségeken, az Oltáriszentséges és gyertyás körmeneteken, közös szentáldozáshoz járulnak, majd felkeresik a világhíres lourdesi kálváriát, ahol a magyar s tacionál ünnepséget rendeznek. A Lourdesi tartózkodás alatt aki akar, kirándulhat a Pyreneusokba, vagy vonatra ül és felkeresi Spanyolországot és megtekinti Barcelonába a nemzetközi kiállítást. A lourdesi tartózkodás után a zarándokok újból a francia Rivierán keresztül Nizzába mennek, ahol két napot tartózkodnak, kirándulnak Monacóba, majd tovább folytatva útjukat, az olasz Rivierán keresztül Ventimiglia érintésével Genuába érkeznek, ahol egy nap tartózkodás után Páduába zarándokolnak, ahol egy nap tartózkodás után visszatérnek Budapestre. Részvételi díj III. osztályon 350 P., II. osztályon 520 P. Jelentkezni az Országos Katolikus Szövetség irodájában (Budapest, IV., Ferencciek tere 7.) lehet.

Az ÉME előretörése. Az utóbbi hónapok a környék munkás mozgalmában az ÉME csoportjainak előretörését jelentik. Egymás után alakul meg oly telepeken és falvakban az ÉME csoport és ahol eddig nem is volt remélhető. Különösen a bányamunkásság és a kisgazdátársadalom körében talált termő talajra az intranzigens nemzeti irányu agitáció, Legutóbb Karancsalján, Mátranovákön alakult meg, f. hó 29-én pedig Homokterenyén alakul meg a csoport, Ezenkívül a szécsényi völgy falvai is kérésztétek illetékes helyre az ÉME csoportok felállítása iránt. A társadalombiztosító intézet választásánál valamint a revíziós népgyűléseken elért határozott nemzeti irányu eltolódásánál vezető szerepe volt az egyesület munkáscsoportjainak. Ezt az eredményt meg az sem tudta veszélyeztetni, hogy volt egyesület, amely az ÉME népszerűségét is felhasználta, hogy maga részére babérokat próbáljon aratni.

Dalárdáink pönteken (28-án) haj-

nalban elindultak a debreceni országos dalversenyre. Kevés város vesz részt ennyi dalárdával, mint Salgótarján: Acélgár, R. Kath. Olv. Kör, Ker. Szoc., Vasas és M. Bányász és Kohómunk. Gazd. Szöv.-nek dalárdája. Kívánjuk, hogy fáradságukat siker koronázza!

Kálvária. F. hó 26-án a város háza tanácstermében népes értekezlet volt, melyet Traum Péter plébános és Horváth László városi tanácsnok hívtak össze. Jelen voltak Kovács Károly tervezőművész és Obrincsik Ernő építész, mint akik a szakszerű utbaigazításokat kezdettől fogva végzik, továbbá Tóth Gyula a Kálvária gondolat felvetője és lelkies mozgatója. A bemutatott tervek, rajzok, költségvetések fölött részletes megbeszélés folyt, a kiviteli munkának azonban egyelőre még kerékkötője az, hogy a szükséges pénz nincs meg hozzá. A 14 stációból már 8-at lejegyeztek. Sokan ajánkoztak kézi munkára, akik Dr. Pitta Lipót és Tóth Gyula irányítása mellett dolgoznak. A meszes utcából a feljáró lépcső építését már megkezdtek. A kálvária építőbizottság megkezdte a pénzössze gyűjtését. Megvan a remény, hogy ez év őszére el is készül a tervezett rész.

A revízió felvetésének új elméleti lehetőségét állapítja meg Pazmány Zoltán a Magyar Külpolitika című képes hetilap legújabb számában. A vezércikk megállapítja merleget a Bethlen István gróf emlékeztetés beszéde körül kifejlődött diplomáciai háborúnak. Tschert Gyula Londonból küldött cikkében az angol munkáspárt külpolitikai programját ismerteti rámutatva arra mennyire nincsen tudatában még az angol munkáspárt a magyar problema fontosságának. Ezzel kapcsolatban külön cikkben is rámutat a lap arra, hogy mindazoknak akik eddig Mac Donaldnak informátorai voltak első kötelességük támogatni Magyarországot a talpra állására irányuló nehéz munkában csak ha ez megvan kerülnének sorra az esetleges belpolitikai sérelmek. Felhívja a lap a figyelmet Csehszágának mindinkább terjedő balkáni politikájára egyben rámutat arra is, hogy immár a szerbek is elismerik a határ kiigazítás elméleti lehetőségét. Eöttevényi Olivér folytatja nagyérdékű spanyolországi utleírását, végül részletesen beszámol a lap a Külügyi Társaságnak a Társaság közgyűlése kapcsán egész tavalyi munkásságáról. A jelentősebb napi eseményeket a figyelt rovat bírálja. Magyar Külpolitika

kiadóhivatala, Budapest Országház XI. Kérjen ingyen mutatványszámot.

Fej, váll és ágyékrheumánál, idegfájásoknál, csipőzsággatásnál és zsiábanál a természetes Ferenc József keserűviz rendkívül hasznos házi szer, mely kora reggel egy pohárral bevéve, az emésztőcsatornát jól kitisztítja. Egyetemi klinikákon szerzett tapasztalatok tanúsítják, hogy a valódi **Ferenc József** víz gyors és biztos hatású, kitűnő gyomor és bél tisztító szer. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Nyilttér.*

Tudomásomra jutott, hogy feleségem nevében kézimunka tárgyat kisorsolás végett hordoztak. Kijelentem, hogy ilyen megbízást senkinek nem adtam, s a megtorló lépéseket nevezett ellen megtettem.

Lapsánszky János
városi pénztárnok.

*E rovat alatt közlöttékért felelősséget nem vállal a Szerk.

Salgótarjáni kalauz

KAPHATÓ: Dr. Dornyay Bólánál.

Ára 250 Pengő.

MOTOROSOK FIGYELMÉBE!

Mindenféle Motorkerékpár alkatrészek kaphatók!
Timaróczky Sándor
műszerésznél. Erzsébet-tér 6.
Autogén hegesztés. —
MÉRAY motorkerékpár raktár stb. stb. — —

Nagy javító műhely!

A nagyvárosok kemény gránit-kövezetén testüket korai elfáradástól Palma cipősarokkal óvhatja meg. Minden lépésünk oly ruganyossá válik, hogy ezzel úgy testünknek, mint idegeinknek jóleső érzést okozunk.

A SINGER VARRÓGÉPEK
Mert **A LEGJOBBAK!**

SPORT.

Sport és társadalom.

Irta: Dr. Szukováthy Imre, az Orsz. Testnevelési Tanács főtitkára.

A testedzésnek, a test ellenállóképessége fokozásának elméleti és gyakorlati módjai és eszközei az utolsó évek során teljesen átalakultak. Ma egészen mások a nézetek, mint amilyenek az előző századokban, sőt, mint amilyenek a mai meglelt generáció iskoláskorában, tehát 30-40 évvel ezelőtt is voltak. Akkor a gondos szülők bizony, a legtöbb esetben, súlyos fenyegetéssel riasztották el a gyermeket attól, hogy résztvegyen a határban egy kis futkározással összekötött labdázásban, vagy más ilyen testedzésben. Az iskola a tornaórán adta meg a nevelést a testnek, minden különösebb lelkesedés nélkül, az iskolák vezetője is, a legtöbb tanár, sőt a szülők jórésze is, inkább haszontalan időtöltésnek nézte azt és nem bánta, ha akadt ürügy, amellyel a torna alól felmentethette a gyermekét.

Azoknak az évtizedeknek a felerdült ifjúságából csak annak a résznek jutott, bizonyos tekintetben, rendszeres testi nevelés, amelyik katonáskodhatott, időnkint fegyvergyakorlaton volt. A világháború emelte köztudattá, hogy a küzdelemhez ügyességet, a testi fáradtságok legyőzéséhez erőt, nehéz, kétes helyzetekben a döntéshozatali képességet és a minden fegyvernél többet érő, erkölcsi bátorságot és kitartást csak a szellemi képzéssel egyensúlyban tartott, rendszeres testnevelés tudja az ifjúságnak megadni. A világháború után, tehát, úgy a nyertes, mint a vesztes felek ráeszméltek arra, hogy vissza kell térni a nevelés klasszikus ideáljához: a szellemileg, erkölcsileg és testileg harmonikus emberré képzéshez, mert csak ez a nevelés biztosíthat olyan új generációkat, amelyek minden támadást visszautasítani, hazájukat és otthonukat megvédeni képesek.

Az állam minden tényezője összefog ennek a célnak az elérésére. A különböző testnevelési törvények, rendeletek, szabályzatok kijelölték a testnevelés terén az iskolák, hatóságok, köztestületek és községek feladatait és amennyire nehéz gazdasági viszonyaink erre módot adnak, erős anyagi bázisa is van a feladatok teljesítésének. Ami a tanuló ifjúságnak és az iskolát elhagyott, ipari, kereskedelmi és mezőgazdasági üzemekben foglalkozó serdülőknek sportszerű képzését illeti, arról a 21 éves korig tartó, kötelező testnevelés elrendelése által történt gondoskodás.

Ezzel szemben még nem tettünk meg mindent. Nem szabad féluton megállnunk és 21 éves korán túl magára hagyni a növekvő nemzedéket. Ügyelnünk kell, hogy a 21 éven felül levő, mindkét nembeli fiatalság rendszeresen üzze később is a testedzést. Csakhogy ezeknek a fiataloknak a testnevelési szükségletéről, amely a sportolás formájában oldható meg a legsikerültebben, az állam már nem gondoskodhatik, nemcsak a kellő anyagi erő hiányában, hanem azért sem, mert ez már túlzott beavatkozás volna a társadalom életébe, amit modern állam kerülni akar.

A sportegyleti élet fellendítése, amelytől, magának a sportéletnek a fejlődése függ, a társadalom vezető, módosabb köreire vár. Az e körökhöz tartozó polgárok egyenként, aránylag csekély áldozattal biztosíthatják anyagilag a sportegyesületek fennállítását és így a fiatalság rendszeres sportolási lehetőségeit. Meg kell nyerniük minden tényezőt arra, hogy játsszó és sport-tereket, tornacsarnokokat, téli és nyári uszodákat létesítsenek, a közlés és a tehetségteljes együttesen. Az a költség, amibe ez kerül, bucsán megterül a közegészségügy javulására és azokban a hatásokban, amelyek, inajd a sporthoz szokott gene-

rációk testi, lelki és erkölcsi készségeiben nyilvánulnak.

Nem kis érték az a dícsőség sem, amelyet a város egy-egy szülőtte a sportban, itthon és külföldön szerez és bizonyítja, hogy az a helyi társadalom a magyarság jövőjének a kiépítéséhez valóban megteszi a kötelességét.

Kétségtelen, hogy ha a hazai testnevelés legfőbb vezetői, a társadalom részéről komoly törekvéseket látnak a kellő berendezések létesítésében, akkor, amennyire a testnevelési alap megengedi, ennek a társadalmi sportakciónak, az igazi szükségletek fedezéséhez támogatást is nyújtanak.

A rendszeres sportolásnak és az egészséges sportegyleti életnek igen jelentős társadalomfejlesztő, politikai és adminisztratív hatásai észlelhetők. A sport a versenytársak megbecsülése, a benne rejlő fegyverező erő, a nyomában fakadó lovasias viselkedés által a fiatalságban értékes lelki és erkölcsi tulajdonságokat fejleszt, az egyéni élet pedig, amíg egyrészt a vezetők nevelő és példátadó magoktartása által a tekintélytisztelést erősíti, másrészt a kisebb-nagyobb egyesületi teendők elvégzése, igen jó gyakorlati iskola a fiatalságnak arra, hogy majdan a közéletben, a közösség érdekében is lelkiismeretesen teljesítse kötelességeit.

Vitéz Terstyánszky Ödön alezredes halála.

Junius 13-án kenyérmezei táborból Budapestre igyekezett vitéz Terstyánszky Ödön vezérkari alezredes, a kardvívás olimpiai bajnok. Katonai motorkerékpárja Solymár község mellett nekiment egy fának. A gépet vezető őrmester messze kirepült az útra és könnyebb természetű sérülésekkel megmenekült, ellenben az alezredes beleszorult az oldalkocsis szűk ládája, mely négy helyen eltorzította a lábát, amellet még belső zúzódásokat is szenvedett. Szinte percek alatt terjedt el a szerencsétlenség híre és az egész ország osztatlan szeretettel virrasztott lélekben a hős betegágya mellett.

Mert Terstyánszky Ödön azok közül a kevesek közül való volt, aki mindenben, amihez hozzáfogott a legelső lett. Mint katonának a vezérkari szolgálat teljesítése és a kétszeri soron kívüli előléptetés már magában véve is kitüntetés jelentett, hát még az a sok csillogó arany, ami a mellét ékesítette! Akik ismerték, akik beszélhettek vele, vagy megszoríthatták a kezét, úgy belezárták a szívükbe, hogy most az egyhetes reménykedés után sajgó, keserű fájdalommal búcsúznak tőle. A külsőre törekény, alacsony termetű Terstyánszky Ödön szemében volt egész egyénisége, egész lelke. Barátai rajongásik szerették, katonái pedig legendákat szöttek róla.

Nem foglya a golyó! — mondogatták a honvédek, az orosz harctéren akkor még ifjú főhadnagyról. Hogy mit jelent ez, csak azok tudják igazán, akik ott lettek gyermekifjakkól egész emberré a véres zivatarban. Terstyánszky Ödön félelmet és akadályt nem ismerő bátorsága fogalommal vált hadosztályában és amikor átlépett mellet, viaszos arccal vezette rohamra századát, tovább élt a legenda, mert a katonák nem hitték el, hogy az előttük rohanó parancsnok éles szavát az orosz golyó vette el, azt gondolták, csak elalélt az elfoglalt állásokban. Amikor felnyalábolták, még a sebesültvivők is eltűntek a súlyos sebtől.

És amikor új parancsnok váltotta fel, tovább szöttek róla az egyszerű emberek legendáját.

A vaskoronarendes főhadnagy pedig kikerült az olasz harctérre. Az új környezetben is egy csapásra felismerték jellemét. Egyik gyilkos rohamot vezette a másik után. Új legenda szövődött törekény alakja körül. Egyszer megsebesült a jobbkarja. Akkor nem sokat tördölt vele, csak a háború után vette észre, hogy a sérült kar nem engedelmeskedik úgy, ahogy szeretne és megszokta. Sohasem birta a téltlenséget és Trianon első éveiben ráadta magát a kardvívásra. Jobb karja nem engedelmeskedett, átvette tehát a kardot a balba: így gyakorolt és így — sőt — lett a világ legjobb vívója. Ez az egy cselekedete a férfikorban megtanult balkezes vívás mutatja legjobban, csodálatraméltó akaratát.

A többi tudjuk róla, hiszen mint vívó mindig a közönség előtt szerepelt. Hatszor lett magyar bajnok, egyszer Európa tiszti vívóbajnoka Hágában és a mult esztendő nyarán olimpiai bajnok Amsterdamban.

A régi görögök azt mondták, hogy akit szeretnek az istenek, olimpiai olajággal tündetik ki. Ennél többet, ennél nagyobb földi ember nem érhet el. Vitéz Terstyánszky Ödön tehát elérte ezt a legnagyobb óriási szorgalmával és tehetségével. És akkor diadalának közepette, amikor a kormányzó is kitüntette, kiütözték belőle Nagymagyarország fia. Mint katoná nem politizálhatott hanem cselekedett. Az olimpiai bajnokság dícsőségével övezetten hajóra szállt, átutazott Londonba és egyszeren, a tömegszokott, szinte diákos szerénységgel bekopogtatott Rothermere lordhoz. Nem beszélt sokat csak bemutatkozott és kissé pironkodva átadta azt a vékony acélkardot, amellyel megszerezte a világbajnokságot. Ez volt a legdrágább kincse ezt adta oda Nagymagyarország legnagyobb barátjának.

Akik látták ezt a felejthetetlen jelenetet, azt mondják, a lord is úgy elértékényült, hogy nem tudott szólni, csak megölelte a vitéz katonát. Nem is kellett ahhoz beszéd, Jelekép az a kard és Rothermere megértette. Tudja ő is, hogy ezer és néhány éve három és félszáz ezer ember ért el nyugatra való útjában a Kárpátok tarájára, azoknak is csak olyan együgyű acélpenge volt a kezükben, azzal alapoztak meg egy ezer esztendő házat és az a kard volt a becsületük, a családjuk nyugalma és utódaik élete.

A kései vitézunoka csorbitatlanul, diadalmasan ragyogva adta át most neki. A magyar kard legnagyobb modern hőse ennél szebb és magyarabb ajándékkal nem kedveskedhetett volna.

Új legenda kelt a ködös Albionból. Szomorú magyar sors, hogy a magyar kard legjobbjai így dőlnek ki fiatalon az élők sorából. Békevilágban Békessy Béla és Szántay Jenő főhadnagy kardja ragyogott úgy, mint vitéz Terstyánszky alezredesé. Őket a limanovai huszárok ragadta el közülünk, most meg új sebet ütött rajtuk a véletlen. Hiába reménykedtünk egy hétig, hasztalan ajánlották fel barátai a vérüket is a hős megmentésére, mégis itt hagyott bennünket. Nagy-nagy fájdalomunk csak az vigasztalhat, hogy az az együgyű magyar kard megint talál gazdát, hiszen hány Békessy, Szántay és Terstyánszky forgatta már az egész világot térdre kényszerítve és a vértanúk népe nem félhet, mindig akad vezér.

A kegyetlen magyar sors Terstyánszky Ödönt megkímélte a vérzivatarban, hogy a baldoklás éveiben reményt fakaszthasson huszmillió magyar szívében és amikor elérte a legnagyobbát, ameddig földi ember eljuthat, kiragadta közülünk. De a kardja jelkép, drága örökség.

És így születik a magyar kard új legendája.

557/1929. végreh. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881 évi LX. t.c. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a salgótarjáni kir. járásbírósnak 1928. évi 5007/2 számú végzése következtében dr. Gábor Ferenc ügyvéd által képviselt Keiner Mór javára

120 P s jár. erejéig 1928. évi november hó 16-án foganatosított végrehajtás után felülfoglalt és 2000 pengőre becsült következő ingóságok u. m.: ebédli berendezés, az ifj. Szega Andor és Pifko Béla javára is nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a salgótarjáni kir. járásbírósnak 1928-ik évi Pk. 7329/3 számú végzése folytán és eddig összesen 46 P 96 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, Salgótarjánban, a Tisztviselő-télepen leendő megtartására 1929. július 12-ik napjának d. u. 3 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881 évi LX. t.c. 107 és 108 §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a leg többet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatják és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.c. 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Salgótarján 1929. évi jun. 10-én.

Török

kir. bírói végrehajtó.

Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy Hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában
Amen.

Hirdessünk:

A MUNKA

Politikai hetilapban

A világhírű „AEROXON” mézes légyfogót sokan utánnozzák

Bevásárlásnál ügyeljen a névre!

Saját érdekében ne fogadjon el más, mivel ennek fogóképessége minden más gyártmányt felülmul,

MINDENHOL EZT KÖVETELJE!

Viszonteladókát kiszolgál a gyár kizárólagos vezérképviselője:

TOLNAI JÁNOS JENŐ

Budapest, VI., Szondy-utca 73. sz.

SINGER
varrógépek
mégis a legjobb!
KAPHATÓ:
SINGER VARRÓGÉP
RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG
SALGÓTARJÁN
A KAT. TEMPLOMMAL SZEMBEN.

Molnár József

lakatos és vízvezeték-szerelő

Salgótarján, Erzsébet-tér 489.

Épületlakatos munkák, takaréktűzhelyek bármilyen kivitelben. Modern házi vízvezetékek, fürdőszoba berendezések és e szakmához tartozó összes munkák kifogástalanul jutányos áron készülnek.

Autogénheggesztés.